

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

“ _____ ” _____ 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.020303 «Філологія (українська мова та література)», «Філологія (іноземна)», «Філологія (мова і література англійська)», «Філологія (мова і література німецька)», «Філологія (мова і література іспанська)», «Філологія (мова і література італійська)», «Філологія (мова і література французька)», «Філологія (мова і література японська)», «Філологія (мова і література китайська)»; 6.020302 «Історія», 6.030401 «Правознавство», 6.020301 «Філософія», 6.010201 «Фізичне виховання», 6.040302 «Інформатика», 6.040201 «Математика»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2014 – 2015 навчальний рік

Робоча програма «Педагогічна психологія» для студентів напрямків підготовки 6.020303 «Філологія (українська мова та література)», «Філологія (іноземна)», «Філологія (мова і література англійська)», «Філологія (мова і література німецька)», «Філологія (мова і література іспанська)», «Філологія (мова і література італійська)», «Філологія (мова і література французька)», «Філологія (мова і література японська)», «Філологія (мова і література китайська)»; 6.020302 «Історія», 6.030401 «Правознавство», 6.020301 «Філософія», 6.010201 «Фізичне виховання», 6.040302 «Інформатика», 6.040201 «Математика».

Розробники : Коханова Олена Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від “29” серпня 2014 року № 1

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

_____ (О.П. Сергєєнкова)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія педагогічна» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальностей “Філологія (українська мова та література)”, “Філологія (мова і література англійська)”, “Філологія (мова і література німецька)”, “Філологія (мова і література іспанська)”, “Філологія (мова і література італійська)”, “Філологія (мова і література французька)”, “Філологія (мова і література японська)”, “Філологія (мова і література китайська)”, “Історія”, “Правознавство”, “Філософія” денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, зміст навчального матеріалу дисципліни «Психологія педагогічна», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів. Курс психології педагогічної є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку.

Мета курсу – сформувати уявлення про психічний розвиток особистості у навчальній діяльності; забезпечити на цій основі формування загальної психологічної культури та компетентності студентів, їх готовності до професійної навчально-виховної діяльності.

Засобами для досягнення мети курсу є лекційне ознайомлення зі змістом психологічних знань та самостійна робота студента, що виявляється у співпраці з викладачем на семінарських заняттях.

Внаслідок опрацювання змісту навчальної дисципліни «психологія педагогічна психологія» студенти повинні **знати**:

- * основні етапи становлення педагогічної психології як науки, її предмет, завдання, основні категорії та методи педагогічної;
- * структуру та логіку побудови педагогічної психології, її зв'язок з іншими науками;
- * основні підходи до навчання і виховання та новітні педагогічні технології;
- * психологічний зміст основних методичних прийомів педагогічної діяльності;
- * психологічні основи підвищення ефективності сприймання та засвоєння інформації;
- * особливості організації навчально-виховної діяльності учнів.

Під час семінарських занять та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички**:

- орієнтуватися в сучасних напрямках педагогічної науки та нових освітніх технологіях;
- використовувати психологічні навички для підвищення ефективності

навчальної та виховної діяльності;

- організовувати навчання і виховання учнів з урахуванням їх типових та індивідуальних психічних проявів;
- знаходити психологічну інформацію для розуміння, пояснення та розв'язання проблем психолого-педагогічного змісту, які виникають в сфері навчально-виховної діяльності.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 108 год., з них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 4 год. – індивідуальна робота, 36 год. – самостійна робота, 4 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Психологія педагогічна» завершується складанням іспиту.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0203 «Гуманітарні науки»</i>	Нормативна
	6.020303 Філологія (українська мова та література) Філологія (іноземна) Філологія (мова і література англійська) Філологія (мова і література німецька) Філологія (мова і література іспанська) Філологія (мова і література італійська) Філологія (мова і література французька) Філологія (мова і література японська) Філологія (мова і література китайська)	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
4 год.		
Вид контролю:		
екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0203 «Гуманітарні науки»</i>	Нормативна
	6.020302 Історія	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
		4 год.
Вид контролю:		
екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0304 «Право»</i>	Нормативна
	6.030401 «Правознавство»	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		7-й
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
4 год.		
Вид контролю:		
екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0203 «Гуманітарні науки»</i>	Нормативна
	6.020301 Філософія	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
		4 год.
Вид контролю: екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»</i>	Нормативна
	6.010201 Фізичне виховання	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
4 год.		
Вид контролю:		
екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>0403 «Системні науки та кібернетика»</i>	Нормативна
	<i>6.040201 «Математика»</i>	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		4-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
		4 год.
Вид контролю:		
екзамен		

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0402 «Фізико-математичні науки»	Нормативна
	6.040302 Інформатика	
Модулів – 2		Рік підготовки
Змістових модулів – 3		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр
Загальна кількість годин – 108		5-й
		Лекції
МоТижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	16 год.
		Практичні, семінарські
		12 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		36 год.
		Індивідуальні завдання
		4 год.
		Модульний контроль
4 год.		
Вид контролю: екзамен		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Кількість годин
--	--	------------------------

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ									
1.	Педагогічна психологія як галузь психологічної науки	2	2	2					
2.	Методи педагогічної психології	12						12	
<i>Разом</i>		14	2	2				12	
Змістовий модуль II. НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЯК ФЕНОМЕНИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ									
3	Розвиток і навчання	2	2	2					
4	Психологія навчання	4	4	2		2			
5	Характеристика навчальної діяльності	4	4	2		2			
6	Розвиток і виховання	4	2	2			2		
7	Психологія виховання і самовиховання	18	6	2		2		12	2
<i>Разом</i>		32	18	10		6	2	12	2
Змістовий модуль III. ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ									
8	Психологія педагогічної діяльності	4	4	2		2	2		
9	Психологія особистості вчителя	16	4	2		2		12	
10	Педагогічне спілкування	4	4			2			2
<i>Разом</i>		26	12	4		6	2	12	2
<i>Семестровий контроль</i>								36	
<i>Разом за навчальним планом</i>		108	32	16		12	4	72	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Лекція 1. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки (2 год.)

Предмет і структура педагогічної психології, її основні проблеми і задачі. Принципи педагогічної психології. Взаємозв'язок педагогічної психології з іншими науками. Історія становлення педагогічної психології. Методи дослідження.

Основні поняття теми: педагогічна психологія, педологія, педагогіка, психологія, психіка, розвиток, психічний розвиток, психологія навчання, психологія виховання, психологія вчителя, об'єкт, предмет, метод, психолого-педагогічний експеримент, психолого-педагогічне тестування.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЯК ФЕНОМЕНИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Лекція 2. Розвиток і навчання (2 год.)

Взаємозв'язок розвитку і навчання. Проблема співвідношення розвитку і навчання у зарубіжній та вітчизняній психології. Психоаналітична теорія З. Фрейда. Дослідження інтелектуального розвитку дитини та його зв'язку з навчанням в теорії Ж. Піаже. Тотожність розвитку і навчання в біхевіоризмі. Наукові погляди Л.С.Виготського, Г.С.Костюка на взаємозв'язок психічного розвитку та навчання. Розвиваюче навчання. Психологічна теорія загального розвитку школяра в початковому навчанні Л.В.Занкова. Теорія навчальної діяльності Д.Б.Ельконіна і В.В.Давидова. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я.Гальперіна. Навчання в концепціях гуманістичної психології.

Основні поняття теми: розвиток, навчання, навчальна діяльність, розвиваюче навчання, рівень актуального розвитку, зона найближчого розвитку, теорія поетапного формування розумових дій.

Лекція 3. Психологія навчання (2 год.)

Поняття наочності, навчання, учіння, навчальну діяльність. Рівні наочності: реактивне, оперантне, когнітивне. Типи наочності: звикання, сенсифікація, імпринтинг, метод спроб і помилок, формування реакцій, наочності методом спостереження, латентне наочності, наочності шляхом інсайту тощо. Закони наочності: закон ефекту, збереження, взаємопов'язаності, тренування, асиміляції, результативності тощо. Види навчання: за предметним змістом; за структурою досвіду, що засвоюється; за організацією способу навчання. Проблемне та програмоване навчання. Поняття про наочність. Види та прояви наочності.

Основні поняття теми: наuczіння, учіння, навчання, навчальна діяльність, наuczуваність, проблемне навчання, програмоване навчання, реактивне наuczіння, оперантне наuczіння, когнітивне наuczіння, вікарне наuczіння, імпринтинг, латентне наuczіння.

Семинар 1. Навчання та його ефективність

Лекція 4. Характеристика навчальної діяльності (2 год.)

Поняття про навчальну діяльність. Соціальний характер навчальної діяльності. Особливості та стадії формування навчальної діяльності. Психологічна структура навчальної діяльності: спонукальна, програмовано-цільова, дієво-операційна складові, результати. Мотивація навчальної діяльності. Цілі та навчальні задачі. Навчальні дії та операції. Результати навчальної діяльності. Способи активізації навчальної діяльності школярів.

Основні поняття теми: навчальна діяльність, суб'єкт навчальної діяльності, мотив і мотивація навчальної діяльності, вміння вчитися, навчальні дії, операції та способи навчальної діяльності, результати навчальної діяльності, внутрішні дії, зовнішні дії, вербальні дії, невербальні дії, репродуктивні дії, продуктивні дії, наукові поняття, навчальний матеріал, навчальні задачі, навчальна ситуація.

Семинар 2. Психологічні особливості навчальної діяльності

Лекція 5. Розвиток і виховання (2 год.)

Поняття про виховання. Взаємозв'язок розвитку і виховання. Значення психологічних знань для побудови теорії виховання. Механізми формування особистості: соціальні, педагогічні, психологічні, фізіологічні. Проблема управління вихованням. Основні чинники формування особистості учня. Ефективність виховної роботи.

Основні поняття теми: виховання, розвиток, психологія виховання, психологічні механізми формування особистості, саморегуляція мотивації, психодинамічний механізм, міжособистісний груповий механізм, психічне зараження, наслідування, механізм ідентифікації.

Лекція 6. Психологія виховання і самовиховання (2 год.)

Поняття про виховуваність та вихованість. Показники і критерії вихованості, їх психологічна природа. Психологія педагогічної оцінки: педагогічна оцінка як засіб стимулювання, її види та умови ефективності, вікові особливості педагогічної оцінки. Психологія самовиховання: завдання, структура, етапи.

Основні поняття теми: виховання, самовиховання, виховуваність, вихованість, розвиток, самореалізація, свідомість, самосвідомість, самопізнання, самоволодіння, самостимулювання, самостійність, педагогічна оцінка, заохочення, схвалення, визнання, оцінка, підтримка, нагорода.

Семінар 3. Психологія виховання і перевиховання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Лекція 7. Психологія педагогічної діяльності (2 год.)

Педагогічна діяльність, її особливості. Структура педагогічної діяльності: мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет, педагогічні засоби і способи, продукт і результат. Функції педагогічної діяльності: цілеутворюючі та організаційно-структурні. Суперечності педагогічної діяльності. Рівні продуктивності педагогічної діяльності. Стилі педагогічної діяльності.

Основні поняття теми: педагогічна діяльність, мотивація, педагогічні цілі та задачі, предмет педагогічної діяльності, педагогічні засоби і способи, продукт і результат педагогічної діяльності, цілеутворюючі та організаційно-структурні функції, стиль педагогічної діяльності.

Семінар 4. Психологічна служба в системі освіти

Лекція 8. Психологія особистості вчителя (2 год.)

Вчитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна самосвідомість педагога. Самооцінка в структурі професійної Я-концепції педагога. Педагогічна спрямованість: поняття та структура. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності. Психологічні вимоги до особистості педагога. Психологія педагогічної саморегуляції.

Основні поняття теми: педагог, професійна самосвідомість, самооцінка вчителя, педагогічна спрямованість, гуманістична спрямованість, істинно педагогічна спрямованість, формально педагогічна спрямованість, мотив, провідний мотив, мотив престижу, професійний мотив, мотив особистісної самореалізації, продуктивність педагогічної діяльності, удосконалення, самореалізація, педагогічна саморегуляція.

Семінар 5. Психологічна характеристика особистості вчителя

Семінар 6. Педагогічне спілкування

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Психологія педагогічна»

Разом: 108 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 36 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год., екзамен

Загальна сума балів: 174 бали

Коефіцієнт – 2,9

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II	Змістовий модуль III
Назва модуля	Загальні основи педагогічної психології	Навчання і виховання як феномени педагогічної психології	Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя
Кількість бал/модуль	6 балів	73 бали	95 балів
Теми лекцій (8 балів)	1. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки (1 бал)	1. Розвиток і навчання (1 бал) 2. Психологія навчання (1 бал) 3. Характеристика навчальної діяльності (1 бал) 4. Розвиток і виховання (1 бал) 5. Психологія виховання та самовиховання (1 бал)	6. Психологія педагогічної діяльності (1 бал) 7. Психологія особистості вчителя (1 бал)
Теми семінарських занять (66 балів)		1. Навчання та його ефективність (11 балів) 2. Психологічні особливості навчальної діяльності (11 балів) 3. Психологія виховання і перевиховання (11 балів)	4. Психологічна служба в системі освіти (11 балів) 5. Психологічна характеристика особистості вчителя (11 балів) 6. Педагогічне спілкування (11 балів)
Індивідуал. навч.-дослід. завдання (30 балів)			30 балів (діагностична робота)
Самостійна робота (20 балів)	Укладання таблиці визначень педагогічної психології – 5 балів	Укладання пакету методик, спрямованих на визначення навчальної мотивації учнів - 10 балів	Розробка рекомендацій для вчителів щодо підвищення ефективності педагогічного спілкування – 5 балів
Види поточного контролю (50 балів)		Модульна контрольна робота 1 (25 балів)	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)
Вид підсумкового контролю	Екзамен (40 балів)		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЯК ФЕНОМЕНИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Семінар 1. Навчання та його ефективність (2 год.)

1. Навчання та його види.
2. Психологічні особливості засвоєння і розуміння учнями знань і понять.
3. Психологічні засади формування вмінь і навичок.
4. Чинники, які впливають на ефективність навчання:
 - а) зміст та процес навчання;
 - б) особистість дитини;
 - в) особистість вчителя.

Семінар 2. Психологічні особливості навчальної діяльності (2 год.)

1. Навчальна діяльність, її психологічні особливості та структура.
2. Мотив і мотивація навчальної діяльності. Класифікація мотивів навчальної діяльності.
3. Вікові особливості мотивації навчальної діяльності та уміння школярів учитися.
4. Психологічна характеристика навчальних дій, операцій та способів навчальної діяльності.
5. Невстигаючі діти, їх особливості. Психологічні причини невстигання.
6. Способи активізації навчальної діяльності учнів.

Семінар 3. Психологія виховання і перевиховання (2 год.)

1. Поняття про виховання. Психологічні механізми формування особистості.
2. Виховна робота та її ефективність.
3. Поняття про перевиховання. Передумови перевиховання.
4. Важковиховуваність, її причини. Типи важковиховуваних підлітків.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Семінар 4. Психологічна служба в системі освіти (2 год.)

1. Задачі, структура та функції психологічної служби в системі освіти.
2. Кваліфікаційні вимоги, права та обов'язки практичного психолога.
3. Етичний кодекс практичного психолога.

Семінар 5. Психологічна характеристика особистості вчителя (2 год.)

1. Структура особистості за К.К. Платоновим. Професійно значущі якості особистості вчителя.
2. Педагогічні здібності вчителя та їх розвиток.
3. Стель педагогічної діяльності, його основні ознаки.
4. Особистість вчителя в молодшій, основній та старшій школах.
5. Сучасний педагог. Вимоги до його особистісних та професійних якостей.

Семінар 6. Педагогічне спілкування (2 год.)

1. Поняття про педагогічне спілкування, функції та етапи педагогічного спілкування.
2. Поняття про стиль педагогічного спілкування, його види.
3. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування.
4. Культура педагогічного спілкування.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема. Педагогічна психологія як галузь психології

Укласти таблицю визначень педагогічної психології (не менше 5-ти), порівняти їх і визначити найбільш доцільне, на Вашу думку **(5 балів)**

Визначення педагогічної психології	Назва джерела

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ЯК ФЕНОМЕНИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Тема. Навчання та його ефективність

Укласти пакет психодіагностичних методик (2-3), спрямованих на вивчення мотивів навчальної діяльності учнів **(10 балів)**.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ

Тема. Педагогічне спілкування

Розробити рекомендації для вчителів щодо підвищення ефективності педагогічного спілкування (5 балів).

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Психологія педагогічна» – це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить зміст та аналіз результатів дослідницької діяльності, відображає певний рівень його практичної навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Форма ІНДЗ: завершена практична дослідницька робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних і семінарських занять.

Етапи виконання ІНДЗ й критерії оцінювання:

- ✓ опрацювання змісту та методики дослідження базової психологічної якості особистості – 5 балів;
- ✓ проведення діагностичного дослідження – 5 балів;
- ✓ здійснення аналізу результатів дослідження та напрацювання висновків – 15 балів;
- ✓ якість оформлення виконаної роботи (5 балів).

Шкала оцінювання ІНДЗ
(психодіагностичних досліджень)

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	26-30	Відмінно
Достатній	21-25	Добре
Середній	20-15	Задовільно
Низький	14 і менше	Незадовільно

Зміст ІНДЗ з психології педагогічної:

Змістовий модуль III.

Психологія педагогічної діяльності та особистості вчителя

Форма: тестування.

Мета: діагностика професійної орієнтації підлітків (юнаків)

Хід роботи:

1. Ознайомитись з методикою, спрямованою на діагностику професійної орієнтації підлітків (юнаків),
2. Провести тестування, спрямоване на визначення професійної орієнтації учнів.
3. Розробити рекомендації для школярів щодо розвитку в них виявлених здібностей.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Психологія педагогічна». ІНДЗ оцінюється в 30 балів.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Психологія педагогічна» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 174.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. VIII.1.

Таблиця VIII.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ /п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Лекційні заняття	8
2.	Семінарські заняття	66
3.	Індивідуальна навчально-дослідна робота	30
4.	Самостійна робота	20
5.	Модульний контроль	50
6.	Максимальна сума балів	174
7.	Коефіцієнт	2,9
	Екзамен	40
Підсумковий рейтинговий бал: 100		

Таблиця VIII.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. VIII.3.

Таблиця VIII.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні та творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійних, індивідуальних завдань та модульних робіт.

Здійснення модульного контролю передбачає використання роздрукованих завдань після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей студентів на екзамені

Кожен білет складається з трьох завдань: двох теоретичних і одного практичного у формі психологічної задачі.

Максимально можлива кількість балів за відповідь на екзамені – **40** (15 балів – 2 теоретичні питання, 10 балів – психологічна задача).

Критерії оцінювання відповідей студентів, за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. VIII.4.

Таблиця VIII.4

Оцінка	Критерії оцінювання
---------------	----------------------------

«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання теоретичного матеріалу, вміння вільно оперувати ними під час розв'язання психологічної задачі; за вияв креативності у розумінні й творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань з кожного питання білету, успішне розв'язання психологічної задачі. При цьому відповідь студента містить незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за поверхові знання з теоретичних питань, представлених у білеті, суттєві помилки у розв'язанні психологічної задачі.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого відзначається поверховістю, фрагментарністю, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, а також неможливістю самостійно розв'язати психологічну задачу.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для модульного контролю).

Всі вказані вище матеріали розміщені на кафедрі загальної, вікової та педагогічної психології Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Х. Питання до екзамену

1. Предмет і структура педагогічної психології.
2. Проблеми і основні задачі педагогічної психології.
3. Взаємозв'язок педагогічної психології з іншими науками.
4. Історія становлення педагогічної психології.
5. Методи дослідження в педагогічній психології.
6. Загальні принципи побудови психолого-педагогічного дослідження.
7. Педолого-орієнтована концепція навчання П. П. Блонського.
8. Культурно-історична концепція розвитку особистості Л. С. Виготського.
9. Теорія поетапного формування розумових дій П. Я. Гальперіна.
10. Теорія навчальної діяльності Д. Б. Ельконіна і В. В. Давидова.
11. Теорія розвиваючого навчання Л. В. Занкова.
12. Проблема співвідношення розвитку і навчання у зарубіжній та вітчизняній психології.
13. Поняття про научіння. Рівні та типи научіння.
14. Поняття про научіння, учіння, навчальну діяльність та навчання, їх співвідношення.
15. Поняття про научуваність. Види та прояви научуваності.
16. Принципи та організація проблемного навчання.
17. Програмоване навчання, його особливості.
18. Навчання та його види.
19. Психологічні особливості засвоєння і розуміння учнями знань і понять.
20. Психологічні засади формування вмінь і навичок.
21. Чинники, які впливають на ефективність навчання.
22. Навчання в контексті гуманістичної психології.
23. Поняття про навчальну діяльність, її психологічні особливості.
24. Структура навчальної діяльності.
25. Класифікація мотивів навчальної діяльності.
26. Психологічна характеристика навчальних дій, операцій та способів навчальної діяльності.
27. Невстигаючі діти, їх особливості. Психологічні причини невстигання.
28. Поняття про виховання. Психологічні механізми формування особистості.
29. Основні чинники формування особистості учня.
30. Виховна робота та її ефективність.
31. Поняття про перевиховання. Передумови перевиховання.
32. Важковиховуваність, її причини. Типи важковиховуваних підлітків.
33. Поняття про виховуваність та вихованість. Показники і критерії вихованості.
34. Педагогічна оцінка як засіб стимулювання: її види та умови ефективності.
35. Психологія самовиховання: завдання, структура, етапи.
36. Вчитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна самосвідомість педагога.
37. Самооцінка в структурі професійної Я-концепції педагога.
38. Педагогічна спрямованість: поняття та структура.
39. Мотивація і продуктивність педагогічної діяльності.

40. Педагогічна діяльність, її особливості та функції.
41. Структура педагогічної діяльності.
42. Педагогічна діяльність, рівні її продуктивності.
43. Стили педагогічної діяльності.
44. Задачі, структура та функції психологічної служби в системі освіти.
45. Етичний кодекс практичного психолога.
46. Кваліфікаційні вимоги, права та обов'язки практичного психолога.
47. Професійно значущі якості особистості вчителя.
48. Педагогічні здібності вчителя та їх розвиток.
49. Стиль педагогічної діяльності, його основні ознаки.
50. Сучасний педагог. Вимоги до його особистісних та професійних якостей.
51. Поняття про педагогічне спілкування, функції та етапи педагогічного спілкування.
52. Поняття про стиль педагогічного спілкування, його види.
53. Бар'єри, які заважають ефективності педагогічного спілкування.
54. Культура педагогічного спілкування.

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). – 2-е вид. : Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 128 с.
2. Немов Р. С. Психологія : В 3 кн. – 4-е изд. – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2006. – Кн. 2 : Психологія образования : учеб. для студ. высш. учеб. Заведений. – 606 с.
3. Степанов О. М. Педагогічна психологія : Навч. посіб. – К. : Академвидав, 2011. – 416 с.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. – Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.

Додаткова:

1. Захарова Л. Н. Психологическая подготовка педагога. – Н. Новгород, 1993.
2. Зимняя И. А. Педагогическая психология. – Ростов-н/Д. : Феникс, 1997.
3. Дусавицкий А. К. Развитие личности в учебной деятельности. – М., 1996.
4. Крупенин А. А., Крохина И. М. Эффективный учитель. Практическая психология для педагогов. – Ростов н/Д, 1995.
5. Лефрансуа Ги. Прикладная педагогическая психология. – СПб. : Прайм-Еврознак, 2005. – 416 с.
6. Маркова А. К. Психология труда учителя. – М., 1993.
7. Митина Л. И. Учитель как личность и профессионал. – М., 1994.
8. Педагогическая психология : Хрестоматия / Сост. В. Н. Карандашев, Н. В. Носова, О. Н. Щепелина. – СПб. : Питер, 2006. – 412 с.
9. Рогов Е. П. Учитель как объект психологического исследования. – М., 1998.
10. Фридман Л. М., Кулагина И. Ю. Психологический справочник учителя. – М. : Просвещение, 1991.